

آسیب شناسی مسابقات هنری ویژه کودکان و نوجوانان به بهانه برگزاری مسابقه بزرگ نقاشی «ایران من»

پرورش استعدادهای هنری مهم تر از کشف آن هاست

الهام ظریفیان

برگزاری مسابقات نقاشی برای کودکان و نوجوان به رویه ای معمول برای بسیاری ازسازمان هادرمناسبت هایی مانند دهه فجر انقلاب اسلامی تبدیل شده است.این اتفاقی مبارک است وباید آن رادرراستای ایجاد انگیزه، تقویت نگاه خلاقانه، کشف و پرورش استعدادها و افزایش مهارت های ارتباطی در کودکان و نوجوانان به فال نیک گرفت. اما شاید مهم ترین آسیبی که متوجه بسیاری از این مسابقات و جشنواره ها باشد. مقطعی بودن واستمرارنیافتن آن هاوبه تبع اذست دادن میزان اثرگذاری شان در نیل به اهدافی باشد که از ابتدا بر پایه آن ها بنا نهاده شده اند. ما در گزارش زیر به بهانه برگزاری یک مسابقه بزرگ نقاشی ویژه کودکان و نوجوان به مناسبت دهه فجر انقلاب اسلامی همین موضوع را آسیب شناسی و راه حل های ممکن را در گفت وگو با دو هنرمند و یک مسئول بررسی کرده ایم.
مسابقه بزرگ نقاشی «ایران من» رویدادی است که مؤسسه آفرینش های هنری آستان قدس رضوی به مناسبت دهه فجر برای گروه های سنی هشت تا هجده سال تدارک دیده است. این مسابقه با موضوع ایران، دهه فجر و انقلاب اسلامی برگزار می شودونمایشگاهی که درمجموع فرهنگی هنری امام خمینی ^(ره)برپا شود. همچنین به هشت نفر از برگزیدگان این مسابقه جوایزی اهدا می شود.

● هنر، زبانی مناسب برای انتقال مفاهیم به کودکان و نوجوانان

محمد فنودی، معاون آموزشی وهنری مؤسسه آفرینش های هنری آستان قدس رضوی، با بیان اینکه این مؤسسه اولین بار مسابقه ای با چنین موضوعی برگزار می کند، می گوید: پیش از این در هفته کودک مسابقه مشابهی در رشته های سفال ونقاشی داشتیم که به صورت حضوری برگزار شد.

او هنر را زبان مناسبی برای انتقال مفاهیم به کودکان و نوجوانان توصیف می کند و می افزاید: با هنر می توانیم پیام خود را بهتر و اثرگذارتر به کودکان و نوجوانان منتقل کنیم. زیرا وقتی موضوعی به تصویر کشیده می شود، بهتر در ذهن مخاطب می ماند.

فنودی اضافه می کند: موضوع این مسابقه با توجه به نیازسنجی انجام شده برای کودکان نسل امروز طراحی شده است. با توجه به این نیازسنجی، به این نتیجه رسیدیم که واژه هایی مانند ایران و انقلاب اسلامی باید برای نسل جدید تکرار شود تااز این مفاهیم درک بهتری پیدا کنند.

او با بیان اینکه آموزش هنر به کودکان مقوله ای تخصصی است، تأکید می کند: باید برای آموزش هنر به کودکان، مربیان ویژه ای تربیت شوند که هم بافرایند آموزش به کودکان آشنا باشند و هم جامعه شناسی و روان شناسی دقیقی از کودکان داشته باشند. اگر به این بخش توجه نشود، ممکن است آسیب هایی را در نسل جدید ایجاد کند که جبرانش ممکن است سال ها طول بکشد.

معاون آموزشی وهنری مؤسسه آفرینش های هنری آستان قدس رضوی مهم ترین آسیبی را که آموزش هنر به کودکان با آن روبه روست، تجربه های بصری ناسالم نسل جدید از انیمیشن های غربی می داند و می گوید: وقتی به نقاشی های بچه ها در مدارس و آموزشگاه ها نگاه می کنیم، آلمان هایی را می بینیم که مربوط به فرهنگ ما نیستند و بچه ها درک درستی از این نمادها ندارند. اما مدام در نقاشی های بچه ها تکرار می شوند. این آسیب را می توان با معرفی نمادها والگوهای متناسب با فرهنگ ایرانی اسلامی خودمان

محمد عبدرسوز

یکی از عناوین شکست خورده اکران سینماهای ایران در نیمه دوم سال ۱۴۰۲، «چرا گریه نمی کنی؟» به نویسندگی و کارگردانی علیرضا معتمدی است؛ فیلم خوش رنگ و بازمزه ای که ادعاهای بزرگش مخاطب را پس می زند و چهره هایی چون علی مصفا، مانی حقیقی، فرشته حسینی، باران کوثری و هانیبه توسلی هم نمی توانند نجاتش دهند. «چرا گریه نمی کنی؟» که اولین بار در جشنواره فیلم فجر سال گذشته، با حاشیه های زیاد و علنی شدن اختلاف بین عواملش، به نمایش عمومی درآمد، آن روزها به مثابه اثری کنجکاوی برانگیز با استقبال مخاطبان جشنواره همراه شد. اما فروش کمتر از ۵۰۰میلیونی این فیلم در اکران عمومی که از آذر امسال آغاز شده، حاکی از آن است که مخاطبان سینمای ایران توجه چندانی به این اثر متفاوت نشان نداده اند. قصه این فیلم که خود علیرضا معتمدی آن را به رشته تحریر درآورده است، حول محور شخصیتی به نام علی می گردد که در حادثه ای تلخ، برادرش را از دست داده و دچار نوعی سرگشتگی و بی معنایی در جهان مدرن امروز شده است. علی که نمی تواند گریه کند، مورد لطف و توجه اطرافیانش قرار دارد و هر کسی تلاش می کند به نحوی او را به روال عادی زندگی برگرداند. عجیب ترین نکته شخصیت پردازی این اثر، ناموجه بودن رفتارهای شخصیت اصلی است. ما درواقع با مردی طرفیق که نه شبیه افراد افسرده است و نه چندان درباره معنای زندگی می اندیشد؛

گزارش خبری

جبران کنیم. برای مثال، مربیان ما در کلاس های نقاشی، کودکان را با الگوهای رضوی آشنا می کنند و به کودکان فرصتی می دهند تا از این نمادها الهام بگیرند. اینجاست که نقش مربی های تخصصی هنر پررنگ می شود. زیرا آن هادرعین حال که می توانند به رشد وتکامل نگاه هنری کودکان کمک کنند، درصورت بی توجهی می توانند ناخودآگاه به آن ها آسیب بزنند.

● جشنواره های هنری برای کودکان باید مستمر باشد محمد ظریف، هنرمند و مدرس در رشته های نقاشی، خوش نویسی وانیمیشن که سابقه ای بیست و پنج ساله در این بخش ها دارد، از داوران مسابقه بزرگ نقاشی «ایران من» است. او درباره رویکردهای داوری در این مسابقه توضیح می دهد: شرکت کنندگان در چهار گروه سنی مطابق با مقاطع تحصیلی تقسیم می شوند و سه معیار اصلی برای ارزیابی آثار در هر گروه مدنظر قرار می گیرد. معیار اول موضوع است. یعنی بچه ها از نظر موضوع چه نگاه خلاقانه ای داشته اند، چگونه ایران را دیده اند و زیست بوم خودشان چقدر در اثرشان انعکاس پیدا کرده است. معیار بعدی این است که محتوای مدنظرشان را چطور توانسته اند به صورت خلاقانه بیان کنند. معیار دیگر قالب و تکنیک کار است. برای مثال ترکیب بندی، انتخاب رنگ و تکنیک متناسب با مواد اولیه ای که انتخاب کرده اند، در چه سطحی قرار دارند.

این هنرمند با بیان اینکه مسابقات تأثیر زیادی در انگیزه دهی به کودکان ونوجوانان برای بیگیری علایق خود در هنرهای تجسمی دارند، می گوید: محتوا در مسابقات دانش آموزی اغلب آزاد است که نقاط قوت وضعف خودش را دارد، اما مسابقات غیردانش آموزی خیلی بهتر می تواند در کشف استعدادهای این نسل مؤثر باشد. کودکان با برگزیده شدن در این مسابقات خودشان را به خانواده اثبات می کنند و به این ترتیب والدین ترغیب می شوند که آن ها را در دنبال کردن علایق هنری شان تشویق کنند. علاوه بر آن، این مسابقات می تواند زمینه اجتماعی ترشدن کودکان ونوجوانان را فراهم کند. چون بچه ها را وادار می کند

در دایره گسترده تری از ارتباطات اجتماعی قرار بگیرند. شرکت نوجوان در رویدادهای مرتبط با شاخه هنری دلخواهش، نوعی جهت دهی در انتخاب مسیرهای زندگی اش است. ظریف ادامه می دهد: مسابقات نقاشی برای کودکان و نوجوانان در همه جای دنیا با موضوع عادی و گوناگون برگزار می شود. در بسیاری از شهرهامسابقاتی در راستای تبلیغ گردشگری شهرستان برگزار و جوایز خوبی در نظر می گیرند. بنابراین برگزاری چنین مسابقاتی ارزشمند است، اما نقطه ضعف که معمولاً در این موارد وجود دارد، استمرارنیافتن این مسابقات است. نمی توان فقط با یک دور برگزاری مطمئن بود که جشنواره ای به اهدافش می رسد. هر جشنواره دست کم چند نوبت باید تکرار شود و پس از چندین دوره دوباره آسیب شناسی شود. استمرار یک رویداد باعث معرفی می شود و اینکه در ذهن مخاطب بماند و کیفیت آثار ارائه شده به آن افزایش یابد. بیشتر جشنواره ها از دوره های سوم به بعد تازه به شکوفایی می رسند و اهدافشان محقق می شود.

این کارشناس هنری با تأکید بر اینکه آموزش هنر توسط افراد غیرمتخصص آسیبی است که درسال های گذشته به صورت فراگیر متوجه آموزش هنر به ویژه در آموزش وپرورش بوده است، توضیح می دهد: در این حوزه با نتوع نداشتن شاخه های هنر تجسمی روبه رو هستیم. شاید بهتر باشد بعضی درس های هنر در آموزش وپرورش بومی تر باشد تا دانش آموزان بتوانند با صنایع دستی منطقه خودشان آشنا شوند. این امر، هم به رونق اقتصاد هنر در مناطق مختلف کمک می کند و هم آموزش هنر را با هزینه کمتری ممکن می کند.

● لزوم سرمایه گذاری بر استعدادهای هنری مهدی شریفی، کارشناس ارشد ارتباط تصویری و مدرس دانشگاه، نیز از داوران این مسابقه است. او علاوه بر هنرهای تجسمی، در تئاتر و سینما نیز فعالیت می کند. شریفی به تفاوت ذهنیت بچه های امروزی از مفاهیمی مانند «ایران» و «انقلاب اسلامی» با آنچه نسل دهه های ۶۰ و ۷۰ به آن می اندیشید، اشاره می کند و می گوید: در این جشنواره ها به دلیل

نگاه های متفاوتی که بچه های نسل امروز دارند، مقوله کشف استعداد خیلی برجسته تر می شود. ما باید این استعداد های خلاق را کشف کنیم تا در ادامه بتوانیم در پروژه های هنری شهرآز آن ها استفاده کنیم. ضمن اینکه این فرصت را به ما می دهد که این مفاهیم را از نگاه بچه های امروزی ببینیم. او با بیان اینکه خروجی جشنواره ما مهم تر از برگزاری آن هاست، ادامه می دهد: در سال های گذشته شاهد این بوده ایم که مسابقات و جشنواره های گوناگونی برای کودکان ونوجوان در رشته های هنر تجسمی برگزار شده، اما بسیاری از این جشنواره ها خروجی مناسبی نداشته و نتوانسته است از هنرمندان استفاده کند. فقط جایزه ای داده شده و استعداد های کشف شده فراموش شده اند و تاکنون شاهد این نبوده ایم که از این استعدادها در رویدادهای مختلف هنری استفاده شود و حتی در ادامه به این افراد سفارش اثر هنری داده شود.

شریفی تأکید می کند: از نگاه تخصصی رویکرد تکنیک محور و محتوا محور هر دو لازمه برگزاری جشنواره های تجسمی به ویژه برای بازه سنی کودکان ونوجوانان هستند، اما این رویکردها در جشنواره ها مشخص نمی شوند. حال آنکه در داوری باید مشخص شود کدام رویکرد در یک جشنواره غالب است. او می افزاید: برگزاری کارگاه های آموزشی هم زمان با رویدادهای این چنینی، به ویژه برای منتخبان جشنواره، ضرورت دارد. چون لازم است از همان دوران کودکی و نوجوانی بر استعداد های هنرمندان سرمایه گذاری کرد.

این هنرمند به آسیب هایی که متوجه آموزش هنر به کودکان ونوجوانان در رده های سنی مختلف است نیز اشاره می کند و می گوید: در آموزش هنر به این سنین، نحوه به کارگیری تکنیک های جدید خیلی مهم است. ماحیلی مواقع از کودکان در این موضوع درس می گیریم که چطور می توان نگاه خلاقانه ای به موضوع های تکراری داشت. بسیاری از هنرمندان پیشکسوت نیازمند این هستند که خود را در نوع نگاه به سوزه به روز کنند.

سرگشتگی در عین خودشیفتگی

نگاهی به «چرا گریه نمی کنی؟»، دومین فیلم علیرضا معتمدی

برعکس، با مرد خودشیفته ای سروکار داریم که آدم ها را با دست پس می زند و با پا پیش می کند، فعالیت های روزانه اش درزمره برنامه شادترین مردم دسته بندی می شوند وبیشتر از آنکه پریشان باشد، به مرد ابلهی می ماند که همه تلاشش را برای جلب ترحم دیگران به کار بسته است. به این مؤلفه های شخصیتی، وضع اقتصادی مطلوب را هم اضافه کنید که نه تنها با شغل او تناسبی ندارد، بلکه به نحو ضعیفی، دغدغه های وجودی رامنحوص اقرار مرفه جلوه می دهد.

در «چرا گریه نمی کنی؟» مایه هایی ازفانتزی به چشم می خورد، اما فانتزی بودن فقط به در و دیوارهای

شکار

ايشنه ۱۵ بهمن ۱۳۹۷ رجب ۱۳۴۵ شماره ۲۳

۱۱

ايشنه

چارسوق هنر

رونمایی از پوستر «رویاشهر» در فجر

هم زمان با سومین روز از چهل و دومین جشنواره بین المللی فیلم فجر، پوستر انیمیشن سینمایی «رویاشهر» به نویسندگی و کارگردانی محسن عنایتی و تهیه کنندگی مصطفی حسن آبادی با طرحی از هادی محمدیان

منتشر شد. این اثر نود دقیقه ای با مدیریت دوبلاژ امیرهوشنگ زند در چهار سال ساخته شده است و میرطاهر مظلومی، منوچهر والی زاده، منوچهر زنده دل، نگین کیانفر، اردشیر منظم، لیلان کوهسار، آرزو آفری و ارسلان جولایی از صدایشگان آن هستند. «رویاشهر» که برای مخاطب کودک و نوجوان ساخته شده، داستان پسر بچه ای است به نام «آرات» که تصمیم دارد شهرش را از نابودی نجات دهد. در این مسیر «پاشا» دوست بامزه و بانمکش و «تامارا» دختر باهوش و زیرک داستان همراهان او هستند. این انیمیشن سینمایی با مشارکت سازمان سینمایی سوره، مجتمع مهوا، اداره کل فرهنگی شهرداری تهران و استودیو آینده نگار تهیه و تولید شده است.

از پوستر فیلم «مجنون» رونمایی شد

فیلم سینمایی «مجنون» به کارگردانی مهدی شامحمدی و تهیه کنندگی عباس ناداران با استقبال مردم در سینماها روبه رو شده و طی دو شب گذشته به سئانین فوق العاده رسیده است. این فیلم سینمایی که محصول سازمان هنری

رسانه ای اوج است، بخشی از حماسه آفرینی شهیدان مهدی و مجید زین الدین در جزیره مجنون و عملیات بزرگ خیبر را به تصویر می کشد. سجاد بابایی، بهزاد خلج، شبنم قربانی، حسام منظور، محمد رشو، سیده مهدی حسینی، افشین حسنلو و محمدرسول صفری در «مجنون» به ایفای نقش پرداختند.

ایستگاه خبر

«بی قرار» سبک و فرم متفاوت دارد

آرمان پارسیان در گفت وگو با ایسنا با اشاره به موضوع محتوای نمایش موزیکال و پرفورمنس «بی قرار» اظهار کرد: نمایش پرفورمنس موزیکال بی قرار، روایتگر داستان کاراکتری است که دو شخصیت دارد و با خودش در حال مبارزه برای عشق است.

وی ادامه داد: نمایش موزیکال پرفورمنس بی قرار از قسمت های مونولوگ و دیالوگ تشکیل شده است که پس از هر بخش ترک هایی موسیقی در آن بخش می شود. کارگردان این نمایش درباره زمان آماده سازی این نمایش گفت: نزدیک به چهار سال است که مشغول تنظیم موسیقی های نمایش هستیم و در اواخر آبان آقای بهاران، نویسنده نمایش، با توجه به محتوای موسیقی، متن هایی منسجم نوشت و از موسیقی های او نیز در متن استفاده شد.

وی درباره سختی های تولید این نوع نمایش موزیکال در مشهد بیان کرد: نمایش های موزیکالی که در مشهد برگزار می شود با نمایش های موزیکال در شهرهای دیگر کاملاً متفاوت است و استانداردهای لازم را ندارد، درحالی که در دیگر شهرها نمایش های موزیکال از سبک و ترانه های مدرن برخوردار است.

کارگردان نمایش موزیکال پرفورمنس بی قرار بیان کرد: تهیه و اجرای نمایش موزیکال سختی های خودش را دارد. ساخت موسیقی های این نوع نمایش ها به اندازه تهیه یک آلبوم زمان می برد. آماده کردن قطعات و نوازنده ها ماه ها زمان می برد تا به مرحله اجرا برسد. اینکه هر شب نوازنده در چند سئانس اجرا داشته باشد، کار دشواری است. سختی های نمایش های پرفورمنس موزیکال نسبت به تئاتر موزیکال بیشتر است. چون در تئاتر موزیکال صدای موسیقی ضبط می شود، اما در این نوع تئاتر آهنگ ها زنده اجرا می شوند.

پارسیان با بیان اینکه سعی کردیم نمایشی خلاقانه و متفاوت تولید کنیم، گفت: در این نمایش محدودیت هایی برای حضور نوازنده ها روی صحنه اجراءداشتیم وسعی کردیم حضور نوازنده ها روی صحنه را با سایه نمایش دهیم که ایده جالبی نیز از آب درآمد و با استقبال مخاطبان همراه شد.

وی درباره اینکه سبک و فرم جدید نمایش بی قرار نسبت به دیگر نمایش ها باعث شده است تا مخاطبان را به صحنه تئاتر بکشاند، تصریح کرد: سبک و فرم نمایش ما تا امروز در مشهد اجرا نشده است. این نمایش همان نمایش انتراکت است که موسیقی و مونولوگ و قسمتی تئاتر نیز به آن اضافه شده است. درواقع در این نمایش از موسیقی های مدرنی استفاده شده است که در دیگر نمایش ها دیده نمی شود.

این کارگردان تئاتر اضافه کرد: سال هاست که نمایش موزیکال روی صحنه برده ام، اما فرم جدیدی که در نمایش دنبال کردیم، باعث خاص شدن این نمایش نسبت به دیگر نمایش های موزیکال شده است. به همین دلیل اسم نمایش را پرفورمنس موزیکال گذاشتیم.

وی افزود: نزدیک به هجده شب روی صحنه رفته ایم و اگر امکانش باشد، نمایش را تا هفته آینده تمدید خواهیم کرد. همچنین در نظر داریم نمایش را در شهرستان های استان و دیگر شهرها در سفل چندین اجرا کنیم. پارسیان با اشاره به اینکه در ماه گذشته نمایش های باکیفیتی روی صحنه تئاتر مشهد رفته اند. بیان کرد: چند نمایش روی صحنه را از نزدیک تماشا کردم که بیشترشان از کیفیت مناسبی برخوردار بودند و کارهای باکیفیت از کارگردانان با سابقه و نام آشنای تئاتر مشهد هستند. حتی کارگردانان کاراولی نمایش هایی باکیفیتی داشتند که از جمله آن ها می توان نمایش مثَلث که کار خیلی خوب و باکیفیتی بود، اشاره کرد.